

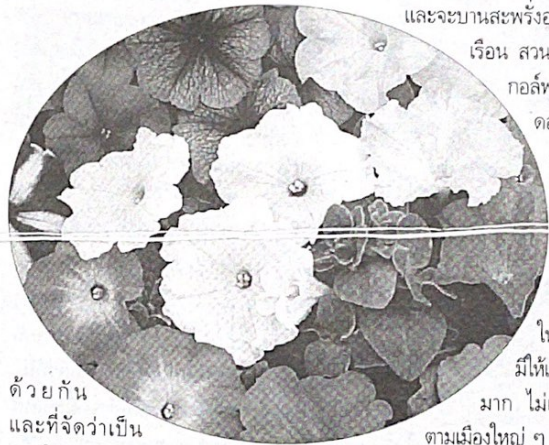
การเตรียมตัวปลูกพืชเนี้ย

ไม้ดอกไม้ประดับ

บุญชัย ชื่นประเสริฐ

พิทูเนี้ย จัดเป็นไม้ดอกไม้ประดับอันดับหนึ่งของหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยเราด้วย พืชเนี้ยไม้ดอกไม้ประดับหรือกิ่งลุ่มลูกที่ได้จากเมล็ดลูกผสมชั่วที่ 1 จะมีราคาแพงเหมือนทองคำ อาจเป็นเพราะพืชเนี้ยได้แสดงคุณค่าของความงดงามสะดุดตาแก่ผู้พบเห็นโดยทั่วไปทุกเพศทุกวัย ผู้ที่ชื่นชอบหลงใหลในพืชเนี้ย จึงพยายามแสวงหาให้ได้ซึ่งเมล็ดพันธุ์มาปลูกอยู่เสมอ ดังนั้น บริษัทผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับชั้นนำของโลก จึงต้องทุ่มเทเงินทุนศึกษาวิจัยเพื่อผสมพันธุ์พืชเนี้ยให้ได้พันธุ์ใหม่ ๆ แปลก ๆ ออกมาเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบริษัททีเดียว เช่น บริษัท Sakata มีพันธุ์ในชุด Falcon, Hulahoop และ Merlin บริษัท Takii มีพันธุ์ Carnival บริษัท Goldsmith (USA) มีพันธุ์ชุด Ultra, Cloud, Fantasy บริษัท Pan American มีพันธุ์ Super cascade, Mirage, Carpet, Dream, Daddy บริษัท Denholm มีพันธุ์ Celebrity Sluis & Groot ของเนเธอร์แลนด์มีชุด Flash อันเป็นชุดยอดนิยม

พืชเนี้ย (PETUNIA) เป็นพืชในวงศ์เดียวกับยาสูบและมีความใกล้เคียงกับยาสูบมากกว่าพืชชนิดอื่น ในตระกูลเดียวกัน หรืออาจจะกล่าวได้ว่า พืชเนี้ยเป็นยาสูบพันธุ์ดอกก็คงไม่ผิด พืชเนี้ยมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Petunia hybrida เป็นพันธุ์ที่ปลูกเพื่อการค้าในปัจจุบันซึ่งล้วนแต่เป็นพันธุ์ลูกผสมทั้งสิ้น มีทั้งประเภทดอกใหญ่ (Grandiflora) และดอกเล็ก (Multiflora) มีทั้งดอกชั้นเดียว (Single) และดอกซ้อน (Double) ประเภทใหม่ล่าสุดเป็นดอกขนาดกลางมีดอกดกเป็นพิเศษ (Floribunda) ซึ่งได้รวมเอาคุณสมบัติของดอกใหญ่และดอกเล็กที่ออกดอกดกเข้าไว้

ด้วยกัน

และที่จัดว่าเป็น

น้องใหม่ในวงการขณะนี้ก็คือ ประเภทดอกจิว ที่เรียกว่า Milliflora อยู่ในชุดของ Fantasy Series ต้นเป็นพุ่มเตี้ยกะทัดรัดมากกว่าประเภทใด เช่น พันธุ์ Fantasy Pink Morn ได้รับรางวัล All American Winner ในปี 1996 น้อง ส่วนพันธุ์ใหม่ ๆ แปลก ๆ ที่กำลังมาแรงคือ Wave ของแพนอเมริกัน มีดอกสีม่วง, ชมพู ดอกดกเป็นพิเศษ แผ่พุ่มกว้างไม่ต่ำกว่า 1.5 เมตร ดอกกว้าง 2 นิ้ว เหมาะที่จะปลูกเป็นพืชคลุมดิน มีความทนทานต่อโรคแมลงและสภาพดินฟ้าอากาศได้ดี เมล็ดมีราคาแพงมากดอกเมล็ดละ 5 บาท กรัมละประมาณ 1,000 บาท

พันธุ์ที่นิยมปลูกกันมากเป็นพวกดอกใหญ่ชั้นเดียว (Single Grandiflora) มีการพัฒนาพันธุ์ขึ้นมาเป็นกลุ่มสีต่าง ๆ ในแต่ละชุด (Series) ถึง 20 เฉดสี มีทั้งสีเข้ม (Solid) สีอ่อนหวาน (Pastel) เป็นดาว (Star) แบบชิลิปริมดอกเป็นลูกไม้ (Picotee) บางพวกเป็นลายเส้น (Vein) และมีแถบสี 2 ชั้นใจกลางมีสีเหลืองเด่น (Morn) ขอยกตัวอย่างในชุดของ Falcon มีสีต่าง ๆ ดังนี้ Red, White, Pink Veined, Red Star, Burgandy, Salmon, Pink, Blue, Red morn, Lilac, Rose, Deep Rose, Pink morn, Mid Blue, Pastel Salmon, Coral, Plum Vein, Falcon Vein Mixed, Falcon mixed.

ในต่างประเทศเมื่อถึงฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาวผ่านพ้นไป ดอกพืชเนี้ยก็เริ่มคลี่กลีบดอกออกเพื่อต้อนรับการเข้าสู่ฤดูร้อน

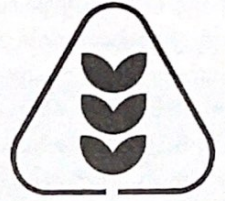
และจะบานสะพรั่งอยู่ทั่วไปตามบ้านเรือน สวนสาธารณะ สนามกอล์ฟ รีสอร์ท ร้านค้า ดอกไม้ เนิร์สเซอร์รี่ การ์เดนเซ็นเตอร์ และตามถนนหนทางแทบทุกแห่งในยุโรปและอเมริกา ส่วนในประเทศไทยคงมิให้เห็นตามถนนน้อยมาก ไม่เหมือนเทศบาลตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลกจะละเว้น

การปลูกพืชเนี้ยเสียไม่ได้ หากไม่มีการปลูกพืชเนี้ยอาจจะถูกชาวเมืองและนักท่องเที่ยวตำหนิเอาได้ แต่สำหรับคนไทยแล้วเลย ๆ กับเรื่องนี้ ข้อดีของพืชเนี้ยคือ ออกดอกดกเป็นพิเศษทนอยู่ได้ตลอดฤดูกาลในประเทศไทยมีการปลูกพืชเนี้ยกันมากที่ภาคเหนือที่มีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว ทางภาคกลางพบว่ามีการปลูกพืชเนี้ยกันบ้างเช่นกัน ซึ่งสามารถพบเห็นได้ที่ตลาดดอกไม้ สวนจตุจักร สนามกอล์ฟ รีสอร์ท บริษัทใหญ่ ๆ ที่มีพื้นที่ปลูก ส่วนราชการสำคัญ บริเวณรอบ ๆ และในพระราชวัง มีการประดับประดาตามเกาะกลางถนนกันบ้าง เช่น ที่ถนนราชดำเนิน ถนนวิฑูรย์ และที่สวนหลวง ร.9

● การเพาะพืชเนี้ยเพื่อการค้า

เมล็ดพืชเนี้ยมีขนาดเล็กมาก (1 กรัม/10,000 เมล็ด) และราคาค่อนข้างแพง การเพาะจึงต้องกระทำอย่างประณีต ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานที่ละเอียดอ่อนและต้องอาศัยผู้ที่มีความชำนาญโดยเฉพาะ ถ้าสามารถผ่านขั้นตอนเพาะไปได้ถึงขั้นตอนปลูกกล้าแล้ว ปัญหาต่าง ๆ จะลดน้อยลงเนื่องจากพืชเนี้ยเลี้ยงง่าย โตเร็ว อายุเพียงแค่ 60 วัน ก็ออกดอกแล้ว พอที่จะเห็นสีเอาไปขายได้ อายุยิ่งมากยิ่งสวยงาม จะออกดอกพราวเต็มต้นทีเดียว

การโรยเมล็ดพืชเนี้ยในกระบะต้องระมัดระวังพยายามให้เมล็ดกระจายอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด ถ้าฝีมือไม่ดีเมล็ดอาจงอกเบียดกันเป็นกระจุก ต้องเสียเวลาย้ายออกไปชำให้ห่างกันอีกชั้นตอนหนึ่ง ทางที่ดีควรเลือกซื้อเมล็ดที่มีขนาดโตซึ่งใช้

ตราเบี้ยแห่งชาติ

เทคนิคพิเศษที่เรียกว่า Pellet Seed ทำให้เรามองเห็นเมล็ดได้อย่างเด่นชัดและหวานได้สะดวกขึ้น ต้นกล้าที่ขึ้นมามีความสม่ำเสมอมาก ถ้ารวมเอาทั้ง 3 วิธีเข้าด้วยกัน คือ เมล็ดดี เครื่องเพาะดี วิธีการดี ก็จะสามารถประสบความสำเร็จในการเพาะค่อนข้างสูง เมล็ด 1 ซองมาตรฐาน (Trade Packet) มีเมล็ด 1,000 เมล็ด มีความงอกถึง 500 เมล็ด ก็นับว่ามีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูงแล้ว การที่ทำให้สามารถงอกได้ขนาดนี้ผู้เพาะเลี้ยงต้องเก่งมากทีเดียว

เครื่องเพาะมีหลายสูตร

แต่ทั้งนี้ต้องผสมส่วนต่าง ๆ เข้ากันให้ดีและต้องมั่นใจว่าไม่มีปัญหาอื่นที่จะติดตามมา เช่น ต้องให้ความชื้นสม่ำเสมอจนเมล็ดงอก ป้องกันโรคเน่าของเมล็ดและต้นกล้า และการขาดธาตุอาหารที่ทำให้ใบต่างขวหรือเหลือง การเจริญเติบโตของตะไคร่น้ำบนผิวเครื่องเพาะ ความตื้นลึกของเมล็ดบนผิวเครื่องเพาะ เมื่อต้นกล้าอายุได้ 25 วัน ก็โตพอที่จะสามารถย้ายไปปลูกได้แล้ว

● การปลูก

ภาชนะปลูกสำหรับการปลูกเป็นจำนวนมาก ๆ คงจะไม่มีอะไรดีไปกว่าถุงพลาสติกดำ ใช้ขนาด 4x8 นิ้ว ถุงพลาสติกดำจำนวน 100 ถุงหนัก 1 กิโลกรัม ราคาประมาณ 30 บาท ถ้าปลูก 5,000 ต้น ต้องใช้ถุงดำจำนวน 50 กิโลกรัม และดินผสมจำนวน 10 คิวบิกเมตร ดิน 1 คิวบิกเมตร บรรจุได้ 500 ถุง การบรรจุดินต้องบรรจุดินให้แน่นพอดี ๆ วางเรียงเป็นแปลง ๆ เพื่อสะดวกในการดูแลรักษา ปลูกพลาสติกกันหญ้าและเชื้อโรคในดิน พลาสติกที่ทดลองใช้แล้วที่คิดว่าดีที่สุดเป็นแบบที่ถักเป็นผืนแบบเดียวกับที่

ใช้ทำกระสอบปุ๋ยขายยกม้วน หน้ากว้าง 1.80 เมตร ยาว 70 เมตร ราคาผืนละ 1,250 บาท ตัดเป็นผืน ยาวผืนละ 3.20 เมตร วางถุงบรรจุดินผสมแล้วได้ 300 ถุงพอดี แถวตามกว้าง 12 ถุง แถวตามยาว 25 ถุง แปลงห่างกัน 30-50 เซนติเมตร หัวแปลงห่างกัน 1-1.5 เมตร เพื่อความสะดวกในการทำงานขนย้ายเข้า-ออก

การปลูกแสนง่ายเหมือนปลูกลำไยไม่ต้องกลัว! เลือกต้นกล้าที่สมบูรณ์ชุดมาแบบล้างรากมีดินเพาะกล้าติดมานิดหน่อยก็ได้ แต่อย่าให้รากขาด นำมาปลูกในถุงที่รดน้ำชุ่มลึกลงถึงระดับล่างแล้ว (ไม่ใช่เปียกเฉพาะผิวหน้า) ต้นและถุง ปกติแล้วต้นกล้าจะโตไม่เท่ากันก็ไม่ใช่ไร เพราะเลี้ยงอวัยวะหนึ่งก็จะโตขึ้นมาเท่ากันได้ และออกดอกพร้อม ๆ กันตามลักษณะของ Hybrid Vigor (ความแข็งแรงสม่ำเสมอของลูกผสมชั่วที่ 1) ปลูกลำไยเสร็จแล้วรดน้ำเบา ๆ ตามให้เครื่องปลูกจับรากขึ้นอีก คลุมต้นกันแดดด้วยซาแรนสีดำพรางแสง 50 เปอร์เซ็นต์ คลุมกันแดดไว้ 3 วัน ก็เอาออกได้ ให้นำวันละ 1-2

ครั้ง (เช้า-เที่ยง) ให้น้ำปุ๋ยหลังปลูก 1 สัปดาห์ และทุก ๆ สัปดาห์ครั้ง โดยวิธีละลายปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 1 บัว รดให้ทั่วแปลง (300 ต้น) แล้วรีบล้างออกด้วยน้ำเปล่าทันที อย่านำปุ๋ยตกค้างอยู่บนใบซึ่งจะทำให้ใบไหม้และตายได้ ตอนวัชพืชออกอย่างสม่ำเสมอ (ถ้ามีขึ้นในถุง) ให้นำยาไล่ตุงไล่ด้วยสารสกัดจาก

สะเดาผสมกับยาทินา (ชนิดดูดซึม) ผสมกับปุ๋ยเกล็ดเร่งดอกสูตรตัวกลางสูงและยาจับใบ เมื่อต้นแตกพุ่มให้แยกถุงออกห่าง ๆ กัน ให้เหลือแปลงละ 150 ต้นก็พออายุครบ 60 วัน ก็เริ่มออกดอกและจำหน่ายได้แล้ว ให้ทยอยขายไปเรื่อย ๆ ต้นใหญ่ต้องเปลี่ยนมาเพาะปลูกให้ใหญ่ขึ้นหรือปลูกลงดินหรือลงแปลง จะเจริญเติบโตไปอีกนานให้ดอกและบานทนทานสวยงามนับเป็นเดือน ๆ (อยู่ได้ประมาณครึ่งปี)

โรคมะเร็งที่พบก็เห็นพวกเพลี้ยไฟ ไรแดง ไรขาว มาดูดกินน้ำเลี้ยงทำให้ใบหงิกงอ ไวรัส ทำให้เกิดใบต่างขาว ใบต่างเหลือง และโรคเน่าเกิดจากเชื้อฟิวซาริแยม ซึ่งต้องใช้พันธุ์ต้านทาน ตามปกติแล้วพันธุ์ใหม่ ๆ ที่ผสมขึ้นมาก็นับถึงจุดนี้เช่นกัน นอกจากนี้ยังพบแมลงกลางคืนกัดกินยอด การปลูกในกระถาง เครื่องปลูกถ้าไม่มีดินผสมควรคลุกด้วยปุ๋ยออสโมโค้ทสูตรเสมอ 1 ช้อนชาต่อ 1 กระถางเท่ากัน จะทำให้มีธาตุอาหารสำรองเพียงพอสำหรับให้พืชเหี่ยวเจริญเติบโตไปอย่างปกติตลอดระยะเวลา 3 เดือน กระถางที่เหมาะสม

กับการปลูกพืชเหี่ยวควรเป็นกระถางแขวน กระถางพลาสติกขนาด 6 นิ้ว ที่มีลวดแขวนสำเร็จในตัวจะดีที่สุด

ตลาดรับซื้อ-จำหน่าย ในภาคกลางคงหนีไม่พ้นตลาดนัดสวนจตุจักร ในวันพฤหัสบดี (ขายส่ง) ควรทำให้ออกดอกก่อน จะได้เปรียบคู่แข่งรายอื่น ๆ เช่น ออกดอกเดือนพฤศจิกายน (ปกติออกกลางเดือนธันวาคม) ราคาขายส่งต้นละ 20 บาท ทำขายชุดแรก 5,000 ต้น ก็น่าจะขายได้หมด ชุดต่อ ๆ ไปเพาะห่างกัน

เดือนละครั้ง สุดท้ายของการเพาะน่าจะ เป็นเดือนมกราคม เท่าที่ได้ทำมาหลายปีไม่เคยเห็นพืชเหี่ยวล้มตาย จัดเป็นดอกไม้ขายดีเป็นลำดับหนึ่ง พอ ๆ กับพวกดาวเรืองที่ออกดอกในช่วงวันเฉลิมฯ 5 ธันวาคมหาราช ตลาดที่แข่งขันกันยังท้าทายและยอมรับผู้ผลิตรายใหม่อยู่เสมอ

เกร็ดเกษตร

กัญญาณัฐ ระวังทอง

ป จุบันปรากฏว่ามีน้ำท่วมในพื้นที่ภาคกลาง เช่น ออยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ลพบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี เป็นเวลา 3-4 ปี ติดต่อกัน ทำให้เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการทำนาเป็นหลักได้รับความเดือดร้อนจากผลผลิตเสียหาย พื้นที่ดังกล่าวมีน้ำท่วมอยู่ 2 แบบ คือแบบท่วมฉับพลันระดับน้ำจะขึ้นเร็วและมีน้ำท่วมซึ่ง ช่วงระยะเวลา 7-10 วัน หลังจากนั้นน้ำก็จะลด ส่วนอีกแบบหนึ่งเป็นลักษณะที่น้ำไหลเข้าขังนาข้าว ๆ ตามลักษณะการกระจายของฝนและระดับน้ำจะสูงชันเป็นลำดับ นานบางแห่งน้ำอาจลึกลงถึง 3-4 เมตร ดังนั้น

ปลูกข้าวทนน้ำลึกและข้าวขึ้นน้ำลดความเสียหายจากน้ำท่วม

กรมวิชาการเกษตรจึงขอแนะนำเกษตรกรที่มีพื้นที่ทำนามีน้ำท่วมขังไม่เกิน 7-10 วัน ควรปลูกข้าวที่มีลักษณะพิเศษคือข้าวทนน้ำลึก สามารถทนน้ำท่วมขังได้ ส่วนในพื้นที่น้ำลุ่มมีระดับน้ำลึกลงตลอดฤดูปลูก ระดับน้ำค่อย ๆ ขึ้นสูงเป็นลำดับ จนถึงประมาณ 1-2 เมตร ควรใช้พันธุ์ข้าวขึ้นน้ำ ซึ่งมีความสามารถในการยืดปล้องได้ตามระดับน้ำที่สูงขึ้น

ข้าวทนน้ำลึกจะสามารถอยู่ในสภาพน้ำ

ท่วมขังได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสามารถของพันธุ์ข้าว ถ้าต้นข้าวมีอายุมากจะมีความทนทานได้ดีกว่า ถ้าลักษณะของน้ำที่ท่วมขังมีน้ำที่ค่อนข้างสะอาด ต้นข้าวก็จะอยู่ได้นาน ฉะนั้นพันธุ์ข้าวทนน้ำลึกจึงเหมาะสำหรับพื้นที่ที่มีน้ำท่วมฉับพลันชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง และหลังจากนั้นน้ำก็จะลดลง ถึงแม้ว่าจะไม่ลดจากนาแต่ขังอยู่ในระดับที่ไม่ท่วมต้นข้าวทั้งหมด พันธุ์ข้าวทนน้ำลึกก็จะเจริญเติบโตต่อไปได้จนถึงท้องออกรวงให้ผลผลิตได้ตามปกติ พันธุ์ข้าวทนน้ำลึกที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำในปัจจุบัน ได้แก่ กข.17 กข.19 และทันตรา 60

สำหรับพันธุ์ข้าวขึ้นน้ำ เป็นพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมที่จะปลูกในพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งรับน้ำจากที่สูง ระดับที่ไหลเข้าท้องนาจะเพิ่มระดับสูงชันเรื่อย ๆ ฉะนั้นข้าวพันธุ์ที่เจริญเติบโตยืดปล้องตามระดับน้ำ ได้แก่ ปิ่นแก้ว 56 เล็บมือนาง 111 และพลาญงามปราจีนบุรี ความสามารถในการยืดปล้อง

จะมีเฉพาะในพันธุ์ข้าวขึ้นน้ำเท่านั้น แต่จะแตกต่างกันไปตามพันธุ์ข้าวขึ้นน้ำ บางพันธุ์อายุยืดปล้องได้ยาวถึง 5-6 เมตร นอกจากนี้พันธุ์ข้าวขึ้นน้ำยังมีลักษณะพิเศษอื่น ๆ อีก เช่น ความสามารถแตกรากที่ข้อ ซึ่งช่วยในการหาอาหาร ชูรวงให้อยู่พ้นน้ำ ทำให้รวงข้าวไม่ได้รับความเสียหาย แต่ลักษณะข้าวขึ้นน้ำในปัจจุบันเหลือน้อยมาก ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา จะมีน้ำท่วมอยู่เป็นประจำ พันธุ์ข้าวขึ้นน้ำ จึงเหมาะสำหรับปลูกในที่ลุ่ม และมีน้ำขังในระดับสูงเป็นประจำทุกปี

เกษตรกรที่มีปัญหาหรือต้องการคำแนะนำเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่ สถานีทดลองข้าวทันตรา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทร. (035) 241-680 ศูนย์วิจัยข้าวปราจีนบุรี โทร. (037) 271-232 หรือฝ่ายฝึกอบรม สถาบันวิจัยข้าว กรมวิชาการเกษตร โทร. (02) 579-7593